

borgsk Historieskrivning. Hans Fremstilling af Begivenhederne 1806 og 1810, saavel som af, hvorledes Frederik Christian kom til at opstille sine Arvtheorier, er fra dansk Side i alt væsentlig uangribelig og indeholder adskilligt nyt af Interesse.

Det centrale i Bogen er Person- og Milieuskildringen. Her har Forfatteren sin Styrke, og her viser han, hvor omhyggeligt og indtrængende han har gennemarbejdet sit Stof. Han giver et ypperligt Billede af Hertugens rent menneskelige Egenskaber, af hans Interesser og aandelige Udvikling, hans Stilling til Datidens brændende Spørgsmaal, hans Deltagelse i Statsstyrelsen og Forhold til de fremtrædende danske og tyske Personer. Den noget snævert kronologisk anlagte Skildring af Hertugens Liv i 1790'erne er for overlæst med Detailler, men iøvrigt er Fremstillingen harmonisk og vel afpasset. Af særlig Interesse er hans Paavisning af, hvorledes den franske Revolutions Ideer og Begivenheder paavirkede Hertugen og hans nærmeste. Der gives i denne Bog et samlet Indblik i de ledende københavnske Kredses Tankegang omkring Aar 1800 fra en helt ny Side, og Frederik Christian er gennem Dr. Schulz' Bog for første Gang draget helt frem i Lyset og stillet paa sin rette Plads. Hans mange Svagheder træder stærkt frem, men samtidig ses det, at han er den eneste virkelige kultiverede Personlighed i den danske Kongefamilie omkring Aarhundredskiftet. Da Augustenborgerne i Frederik VI's første Kongetid udskiltes, tabte det danske Hof Værdier, det slet ikke havde Raad til at miste.

Indholdet gør Dr. Schulz' Bog til et meget betydeligt Arbejde, der bør finde mange Læsere i Danmark; dens smukke, med øjensynlig Kærlighed og Kunstsans gennemarbejdede Sprog og Fremstillingsform gør Læsningen dobbelt tilfredsstillende.

A. Frs.

Det Bidrag, den norskfødte Oberst Jacob Ræder i sine *Krigserindringer fra 1848—50* (1911) har givet til Treaarskrigens Historie, er af en ganske ejendommelig Art, stærkt afvigende fra næsten alle andre af Samtidens Skildringer. Som Chef for den overvejende af Nordslesvigere rekrutterede 10. lette Bataillon gjorde han alle tre Felttog med og deltog

i en Række af de vigtigste Kampe — Bov, Slesvig, Dybbøl, Isted og Mysunde. Erindringerne er skrevne paa Grundlag af Dagbogsoptegnelser og er som „Memoirer“ ypperlige, saavist som de giver Læseren et levende Billede af Forfatteren, men netop deres overordentlige Subjektivitet medfører ret naturlig, at de som Kilde til Kundskab om Tidens Begivenheder og Personer maa benyttes med overmaade stor Forsigtighed. Forf. har utvivlsomt været en tapper Soldat og en dygtig Officer, men tillige en Mand med store Tanker om sin militære Begavelse, en saare kolerisk for ikke at sige kværlant Natur, og i Modsætning til saa mange andre Memoireforfattere stikker han absolut ikke sine Meninger under Stolen. Bogen vrimler da ogsaa af de skarpeste Angreb snart paa enkelte Personer snart paa hele Klasser af Militæretaten, f. Ex. Lægerne, med hvilke han som saaret efter Slaget ved Slesvig kommer i hidsigt Klammeri, eller Kavalleriets Officerer, „disse gamle af Brændevin og Øl oppustede, tykke, uvidende og stolte Maskiner“! Haardest gaar det naturligvis ud over hans nærmeste Overordnede, Brigadekommandørerne, af hvilke egentlig Schleppegrell er den eneste, der finder Naade for, hans Øjne, medens han i de Meza kun ser en „udstuderet Nar“ og næppe kan nævne Oberst Krabbe uden at bruge Sprogets mest ubeherskede Udtryk. Man vil derfor tilfulde kunne forstaa, at Slægten først nu har fundet det forsvarligt at udgive de allerede før 1853 nedskrevne Erindringer.

M. M.

Bortset fra to endnu lovede Bind, der skal indeholde historiske Kort, Registre og Tabeller, er *The Cambridge Modern History* naaet til Afslutning (1910) med Udgivelsen af 12te Bind, *The latest age*, omfattende Tiden efter 1870. Som sædvanligt er Fremstillingen af de forskellige Landes og Emners Historie givet af en Række Forfattere, hvoriblandt ogsaa adskillige ikke-engelske, saaledes E. Bourgeois, H. Oncken, Eisenmann og Stavenow, der har behandlet henholdsvis Frankrigs, Tysklands, Østrig-Ungarns og Nordens Historie. Mærkes kan tillige, at den ansete engelske Jurist Pollock har behandlet Folkerettens Historie, Sydney Webb den